

NICOLAE IORGA ȘI ATACAREA SERBIEI DE CĂTRE AUSTRO-UNGARIA

I. SCURTU

Primul război mondial, pregătit cu mult timp înainte de către puterile imperialiste, a izbucnit la 28 iulie 1914, avînd drept pretext atentatul de la Sarajevo.

Scriînd despre cauzele și caracterul primului război mondial, V. I. Lenin spunea: „Războiul actual are un caracter imperialist. El a fost generat de condițiile epocii în care capitalismul a atins cel mai înalt grad de dezvoltare; în care o importanță deosebit de mare o are nu numai exportul de mărfuri, ci și exportul de capital: în care cartelarea producției și internaționalizarea vieții economice au atins proporții considerabile, în care politica colonială a dus la împărțirea aproape a întregului glob; — în care forțele de producție ale capitalismului mondial au depășit cadrul limitat al împărțirii în state naționale...”¹.

În lucrările sale, V. I. Lenin a precizat în mai multe rînduri că, *pe fundalul imperialist al războiului, lupta sîrbilor are un caracter just, de apărare împotriva cîmpitorului*².

Asasinarea prințului moștenitor al tronului habsburgic la Sarajevo a fost prilejul, așteptat, de a aprinde scînteia războiului, care în cîteva zile s-a transformat într-un uriaș incendiu ce a cuprins în flăcările sale o bună parte a globului pămîntesc.

Printre personalitățile proeminente care au luat atitudine împotriva declanșării războiului imperialist, pentru apărarea demnității, independenței și existenței Serbiei, se numără și marele istoric și umanist român Nicolae Iorga.

Atitudinea fermă și consecventă a lui Nicolae Iorga în apărarea Serbiei cîmpite își are originea în capacitatea marelui istoric de a discerne caracterul imperialist al războiului dus de Austro-Ungaria, care încerca, prin forța armelor, să lichideze existența statului sîrb independent. Nicolae Iorga era

¹ V. I. Lenin, *Opere complete*, vol. 26, Editura politică, București, 1964, p. 161.

² *Ibidem*, p. 8, 16.